

Innst. 90 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 8:176 S (2009–2010)

Innstilling fra justiskomiteen om representantfor- slag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og Jan-Henrik Fredriksen om tiltak i forbindelse med anskaffelsesprosess av nye redningshelikoptre

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og Jan-Henrik Fredriksen fremmet 18. juni 2010 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om anskaffelsesprosess av nye redningshelikoptre innen mars 2011. Det bes også om at det anskaffes nytt utstyr utover det som finnes om bord på dagens maskiner, der slikt utstyr vil bedre tjenesten ytterligere.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Sigvald Oppebøen Hansen, Stine Renate Håheim, Thor Lillehovde og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Morten Ørsal Johansen, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til det fremlagte representantforslaget om anskaffelsesprosess for nye redningshelikoptre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener Norge har en av verdens beste redningstjenester, herunder en velfungerende og solid redningshelikoptertjeneste som på kort varsel rykker ut til alle døgnets tider når det kommer melding om at nødstedte trenger hjelp.

Flertallet er spesielt tilfreds med at det nå er etablert døgnkontinuerlig tilstedevakt med lege på redningshelikopterbasene Rygge, Bodø, Ørlandet, Banak og Florø i tidsperioden fra 2005 til 2010. Fra tidligere var det kun etablert tilsvarende ordning ved Sola-basen.

Flertallet er derfor fornøyd med at disse grunnleggende forutsetningene nå er på plass. Nå står man foran en etterlengtet fornyelse av redningshelikoptrene, og flertallet er klar over at en slik fornyelse av redningshelikopterflåten er en omfattende og tidkrevende prosess hvor statens regime for kvalitets-sikring av store statlige investeringsprosjekter må følges nøye.

Flertallet er glad for at arbeidet med anskaffelsesprosessen er godt i gang, og at det er gjennomført en konseptstudie samt at første fase av kvalitets-sikringen er fullført og konseptvalg foretatt.

Flertallet er også enig med regjeringen i at konseptvalget basert på en enhetlig flåte med anslagsvis 15–20 store helikoptre og et basemønster tilsvarende dagens, videreføres i anskaffelsesprosessen neste fase.

Flertallet er klar over at dagens Sea King-flåte har en begrenset levetid, og at det nå er viktig at det ikke oppstår forsinkelser i og under den igangsatte anskaffelsesprosessen. Flertallet er også klar over at det de kommende år vil bli behov for økte vedlikeholdskostnader, og at det også vil kunne være en utfordring på reservedelsmarkedet.

Flertallet er til tross for alderen på dagens flåte tilfreds med at det fortløpende blir gjennomført kostnadskrevende vedlikeholdsprogrammer for å sikre en god og trygg tilstand for en samlet redningshelikopterflåte.

Flertallet vil dog også uttrykke noe bekymring i forhold til alderen på dagens helikopterflåte og at det til tider kan være krevende å holde den i lufta. Flertallet er også kjent med at det på grunn av tekniske feil ved helikoptrene har hendt at baser har hatt svekket beredskap i kortere tidsrom, heldigvis kun i få timer om gangen.

Flertallet er beroliget gjennom regjeringens forsikringer om at leverandøren av dagens Sea King skal kunne tilby nødvendige tjenester fram mot 2020. Flertallet mener også at med en god og ryddig anskaffelsesprosess i tråd med det regjeringen legger opp til, skal helikoptrene være ferdig innfasert innen 2020. Flertallet er derfor fornøyd med fremdriften slik det nå legges opp til og ser fram til at regjeringen i løpet av 2011 kommer til Stortinget med et samlet beslutningsgrunnlag både for anskaffelse av nye helikoptre og drift av dagens redningshelikoptre.

Flertallet ønsker å be regjeringen følge utviklingen innenfor redningstjenesten nøye og eventuelt vurdere å komme tilbake til Stortinget på en egnet måte i forhold til de utfordringer som vil kunne oppstå fram mot levering av nye redningshelikoptre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil berømme forslagsstillerne for deres initiativ i denne saken.

Disse medlemmer er bekymret for at anskaffelsen av nye redningshelikoptre trekkes ut i tid. Dagens Sea King-helikoptre har begrenset teknisk levetid, og de utsettes for økende belastning som følge av økende oppdragsmengde. Disse medlemmer viser til statsrådets brev til komiteen av 11. oktober 2010 (vedlagt) i sakens anledning. Det er bekymringsfullt at Norge i løpet av inneværende tiår trolig kommer til å være det eneste landet som benytter Sea King som sitt primære redningshelikopter. Helt nødvendig vedlikehold og oppgradering av det tekniske utstyret vil gradvis bli mer utfordrende og kostnadskrevende. Dette illustreres i særdeleshet av problemstillingene knyttet til nye varmesøkende kameraer på redningshelikoptrene. Mulighetene til samøving med andre stater som benytter likt utstyr vil forsvinne. Disse medlemmer frykter at disse elementene samlet medfører at redningshelikoptrenes operative evne svekkes. Disse medlemmer er ikke tilfredse med statsrådets redegjørelse om «at Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i 2011 med et samlet beslutningsgrunnlag både for anskaffelse av nye redningshelikoptre og drift av

dagens helikopterflåte», i det nevnte svarbrevet til komiteen.

Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen prioriterer anskaffelse av nye redningshelikoptre, og vil fremlegge en sak om anskaffelsesprosess av nye redningshelikoptre i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2011, eller senest ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2012.

Disse medlemmer viser til forslagsstillernes redegjørelse for de tidligere fremdriftsplaner for anskaffelse av nye redningshelikoptre, herunder når helikoptrene skulle være klare til bruk. Disse medlemmer skulle gjerne ha sett at anskaffelsen av nye redningshelikoptre hadde gått raskere. I flere stortingsperioder har det store behovet for nye og mer funksjonelle redningshelikoptre vært understreket fra både ulike regjeringer og et betydelig antall stortingsrepresentanter.

Disse medlemmer anser en funksjonell redningshelikopterflåte som en av bærebjelkene i den norske redningstjenesten. Sammen med et stort antall frivillige medarbeidere danner redningshelikoptertjenesten de viktigste elementene i vår evne til å hjelpe mennesker i akutt nød både på havet og i fjellet. Norges geografi gjør det nødvendig å bruke betydelige midler på redningstjenesten.

Disse medlemmer vil fremheve den store innsatsen som ytes fra de mange ansatte i redningstjenesten landet rundt. Deres kunnskap og tilstedeværelse bidrar til at et stort antall liv berges hvert eneste år.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak med et samlet beslutningsgrunnlag for både anskaffelse av nye redningshelikoptre og drift av dagens helikopterflåte innen utgangen av 2011.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til artikkel fra Teknisk ukeblad 29. september 2010.

Disse medlemmer er svært kritiske til de nye kravspesifikasjonene som kommer fra regjeringen knyttet til innkjøp av nye redningshelikoptre. I denne sammenheng vises det til at regjeringen nå legger til grunn at helikoptrene kun skal ha en rekkevidde på inntil 150 nautiske mil. Disse medlemmer vil peke på at Norges økonomiske sone strekker seg 200 nautiske mil ut fra land og at det foregår stor petroleumsvirksomhet i området mellom 150 og 200 nautiske mil fra land. De nye kriteriene som legges til grunn i innkjøpsprosessen fremstår således som uforvarlige for dem som jobber i oljenæringen på norsk sokkel. Dette føyer seg inn i rekken av kritikkverdige

forhold fra regjeringens side i forbindelse med innkjøpsprosessen av nye helikopter som dessverre har blitt sterkt forsinket. Disse medlemmer forventer at de nye redningshelikoptrene skal være i tråd med de kravspesifikasjoner som i sin tid ble fastsatt av Helikopterforum.

Videre registrerer disse medlemmer at regjeringen nå legger opp til at militære helikopter kan benyttes i redningstjenesten. Dette er et fundamentalt brudd på linjen om sivil og nøytral redningstjeneste, og disse medlemmer er svært betenkt i forhold til hvilke signaler dette vil sende f.eks. til våre naboland.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak med et samlet beslutningsgrunnlag for både anskaffelse av

nye redningshelikopter og drift av dagens helikopterflåte innen utgangen av 2011.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:176 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og Jan-Henrik Fredriksen om tiltak i forbindelse med anskaffelsesprosess av nye redningshelikopter – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 23. november 2010

Per Sandberg
leder

Anders B. Werp
ordfører

Vedlegg

Brev fra Justis- og politidepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 11. oktober 2010

Dokument 8:176 S (2009-2010) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og Jan-Henrik Fredriksen om tiltak i forbindelse med anskaffelsesprosess av nye redningshelikopter

Bakgrunn

Det vises til brev av 05.10.2010 vedrørende representantforslag 176 S (2009-2010), hvor Justiskomiteen ber om departementets uttalelse i forbindelse med at den har følgende sak til behandling:

Dokument 8:176 S (2009-2010) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Jan Arild Ellingsen og Jan-Henrik Fredriksen om tiltak i forbindelse med anskaffelsesprosess av nye redningshelikopter.

Det fremkommer følgende forslag fra ovennevnte representanter:

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om anskaffelsesprosess av nye redningshelikopter innen mars 2011. Det bes også om at det anskaffes nytt utstyr utover det som finnes om bord på dagens maskiner, der slikt utstyr vil bedre tjenesten ytterligere.

En robust redningstjeneste

Denne regjeringen er opptatt av at vi skal ha en god redningstjeneste, herunder en velfungerende og solid redningshelikoptertjeneste som på kort varsel kan rykke ut til alle døgnets tider for å komme nødstedte til unnsetning. Der tidligere regjeringer bare klarte å etablere tilstedevaktordning på Sola-basen, fullførte den forrige rødgrønne regjeringen innføringen av døgnkontinuerlig tilstedevaktordning med lege på de andre redningshelikopterbasene, det vil si på Rygge, Ørland, Bodø og Banak. I tillegg ble basen på Florø opprettet i fjor høst. Disse tiltakene, sammen med regjeringens videreføring av prosessen for å anskaffe nye redningshelikopter til erstatning for dagens Sea King, representerer store og betyd-

ningsfulle deler av Regjeringens satsing på en kvalitativ forbedring av redningshelikoptertjenesten. Det har den også til hensikt å gjøre i fremtiden.

Anskaffelsesprosessen for nye redningshelikoptre og drift av dagens Sea King-flåte

Prosessen med å anskaffe nye redningshelikoptre til erstatning for dagens Sea King redningshelikoptre er en krevende prosess som medfører utfordringer av ulik karakter. Regjeringen legger imidlertid stor vekt på å gjennomføre en grundig og ryddig prosess, slik at vi er sikret den totalt sett beste løsningen for landets nye redningshelikopterflåte. Anskaffelsesprosessen følger statens regime for kvalitetssikring av store statlige investeringsprosjekter.

Justisdepartementet har nettopp gjennomført konseptstudien, og første fase av kvalitetssikringen (KS1) er fullført og konseptvalg foretatt. Regjeringen er opptatt av i fremtiden å få på plass en enda raskere og mer effektiv redningshelikoptertjeneste som kan komme flest mulig mennesker til unnsetning. Et flerbrukskonsept basert på en enhetlig flåte av anslagsvis 15 til 20 store helikoptre (som hver veier mellom 10-20 tonn) og et basemønster tilsvarende dagens videreføres i anskaffelsesprosessens neste fase. Som del av Regjeringens nordområdesatsning vil også fremtidig ambisjonsnivå og behov for redningsberedskap for Svalbard utredes nærmere i neste fase. Regjeringens mål er at det skal kunne startes redning av 20 personer i nød innenfor 150 nautiske mil (Nm) rett ut fra grunnlinjen innen to timer, noe som i praksis betyr at de fremtidige helikoptrene må kunne fly et sted mellom 220 og 270 Nm innen to timer for å unnsette 20 personer. I tillegg skal to nødstedte kunne reddes helt ut mot ytterkanten av det norske redningsan-

svarsområdet. Dette innebærer at nødstedte langs hele kysten og på fastlandet vil få enda raskere hjelp enn i dag.

Konseptet er gjennomgått av HolteProsjekt AS og Econ Analyse AS som eksterne kvalitetssikrere. Den totale levetidskostnaden for den nye helikopterflåten fra anskaffelse og frem til 2050 vil ventelig være mellom 29 - 39 milliarder kroner. Anskaffelsen går nå inn i neste fase – forprosjektet. Her vil den detaljerte anskaffelsesløsningen frembringes og tilhørende styringsunderlag og kostnadsrammer kvalitetssikres på ny (KS2) av en ekstern kvalitetssikrer.

Dagens Sea King-flåte har begrenset levetid og utsettes for økende belastning som følge av økende oppdragsmengde. Flåten vedlikeholdes fortløpende gjennom kostnadskrevende vedlikeholdsprogrammer for å sikre en god teknisk tilstand inntil den byttes ut med nye helikoptre. Vedlikeholdskostnadene er økende og tilgang på reservedeler er en utfordring, og nødvendig utstyr til dagens flåte vurderes derfor fortløpende med hensyn til å optimalisere den gjenværende driftsfasen for dagens flåte. Regjeringen arbeider for at Sea King-helikoptrene skal fungere godt i operativ tjeneste i årene fremover inntil de skiftes ut. Forsvarsministeren har gitt meg forsikringer om at Sea King kan drives lenger enn tidligere antatt og at drift frem mot 2020 skal være mulig. Også leverandøren av Sea King bekrefter at de skal kunne tilby nødvendige tjenester frem mot 2020.

Til representantenes forslag anføres at Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i 2011 med et samlet beslutningsrunnlag både for anskaffelse av nye redningshelikoptre og drift av dagens helikopterflåte.